

Received: 15.12.2020
Accepted: 18.02.2021
Published: 30.03.2021

Roczniki Administracji i Prawa
Annals of The Administration and Law
2021, XXI, z. 1: s. 15-29
ISSN: 1644-9126
DOI: 10.5604/01.3001.0015.2491
<https://rocznikiadministracjiiprawa.publisherspanel.com>

Marcin Sobota*
Nr ORCID: 0000-0002-5126-7472

OBOWIĄZEK OPŁATY ZA ODPROWADZANIE DO WÓD – WÓD OPADOWYCH LUB ROZTOPOWYCH (KIEDY ZAPŁACIMY ZA ODPROWADZENIE DESZCZÓWKI)

OBLIGATION TO PAY CHARGES CONNECTED WITH DRAINING OFF TO WATER – RAINWATER AND MELTWATER (WHEN WE PAY FOR DRAINING MELTWATER)

Streszczenie: W ramach niniejszego opracowania autor przedstawia zagadnienia związane z opłatą za usługę wodną polegającą na odprowadzaniu do wód – wód opadowych lub roztopowych. Przedmiotem analizy pozostają przede wszystkim przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz orzecznictwo sądów administracyjnych. Autor wykazuje, że definicje zawarte w przepisach prawa nie są wystarczające do należytego stosowania prawa i budzą liczne kontrowersje w praktyce, zaś sądy administracyjne, dokonując weryfikacji prawidłowości działania organów administracji, muszą bardzo często posługiwać się także wiedzą z zakresu hydrologii, inżynierii środowiska czy też planistyki, aby móc wydać orzeczenie, które będzie uwzględniać dany stan faktyczny. Podstawowe definicje, które zawarte są w przepisach prawa, takie jak kanalizacja zbiorcza, otwarta lub zamknięta kanalizacja deszczowa, rów melioracyjny czy też ścieki, nie mogą stanowić wystarczających i samodzielnych danych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia władczego, np. nakładającego na podmiot obowiązek zapłaty za usługę wodną, albowiem w każdym przypadku musi zostać zbadana funkcja, którą realizują w praktyce, a także musi być uwzględniony ich realny sposób wykorzystania. Tym samym autor stawia tezę, że przepisy regulujące kwestie związane z opłatami za usługi wodne w postaci odprowadzania do wód – wód opadowych lub roztopowych, stanowią zagadnienie interdyscyplinarne i dla prawidłowego stosowania prawa w tym zakresie niezbędne jest podjęcie współpracy przez specjalistów m.in. z zakresu prawa, hydrologii i kształtowania środowiska, którzy uwzględnią przede wszystkim aspekt funkcjonalności danych urządzeń wodnych i ich faktycznego wykorzystania w praktyce.

Słowa kluczowe: usługi wodne, opłaty za usługi wodne, rów melioracyjny, kanalizacja, ścieki, deszczówka

---

* dr; Instytut Architektury Krajobrazu na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Źródła finansowania publikacji: środki własne autora; e-mail: marcin.sobota@upwr.edu.pl

Summary: Within this article author presents issues connected with charges for water service related to draining off to water: rain water or snow water. Above all, author of the article analyses generally applicable provisions and judicature of administrative courts. He also shows that definitions included in legal provisions are not sufficient enough to apply existing law in a proper way and they raise many doubts within practice related to the application of law. At the same time, administrative courts, while verifying correctness of actions related to administrative authorities, very often have to use terms and knowledge connected with hydrology, environmental engineering or planning, in order to issue judgment related to the actual state. Basic terms included in legal provisions, such as collective sewage system, open or closed rain sewage system, irrigation system or water waste, cannot constitute sufficient and independent data, without reference to the actual, hydrological state as well as their real functions. With a view to the aforementioned matters, such basic terms also cannot be the basis for authoritative decision related to f.ex. imposing the obligation of paying charges for water services. At the same time, author formulates thesis that provisions connected with charges for water service related to draining off to water: rain water or snow water constitute interdisciplinary issue and in order to apply the law in a proper way specialists (among others related to law, hydrology or environment) should join forces on this front, especially while considering the functional aspect of data related to water devices and their actual usage in practice.

Keywords: water services, charges for water services, irrigation system, sewage system, water waste, rain water

WSTĘP, PODSTAWOWE POJĘCIA

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne¹ (dalej: Pr.Wod.) obowiązuje już ponad 2 lata, co pozwala na dokonanie analizy przyjętych uregulowań prawnych związanych z opłatami za usługi wodne, w szczególności w zakresie odprowadzania wód opadowych lub roztopowych – do wód. Opłaty za tzw. „deszczówkę” budzą liczne kontrowersje, zaś orzecznictwo sądów administracyjnych w tym zakresie, choć liczne, nie odpowiada w sposób jednoznaczny na wątpliwości interpretacyjne występujące w praktyce. Taki stan rzeczy nie przyczynia się do budowania w społeczeństwie zaufania do systemu prawa i instytucji stosujących prawo, a jednocześnie kształtuje niepożądany stan niepewności wśród podmiotów korzystających z usług wodnych co do obowiązku ponoszenia opłat za odprowadzenie „deszczówki”.

Zagadnienia związane z odprowadzaniem wód opadowych lub roztopowych – do wód, z uwagi na fakt, iż zostały uregulowane w sposób odmienny od poprzedniego stanu prawnego, winny tym samym stanowić przedmiot kompleksowej oceny tak teoretyków prawa, jak i praktyków. Analiza przepisów w tym zakresie łączy się również z problematyką opłat za usługi wodne oraz wydawaniem pozwoleń wodnoprawnych, które to uregulowania w ramach Pr.Wod. również uległy zmianie w stosunku do poprzednich rozwiązań prawnych. Nadto nie sposób pominąć w dokonywanych analizach również zagadnień związanych z różnymi systemami kanalizacji otwartej i zamkniętej, rowami jako urządzeniami wodnymi odprowadzającymi wody opadowe lub roztopowe – do wód, albowiem jak wskazuje praktyka, przyjęcie właściwej definicji tych pojęć stanowi przyczynek do właściwego zastosowania przepisów prawa, a w konsekwencji nałożenia na użytkownika obowiązku dokonania opłaty za usługi wodne.

¹ Dz. Ust. z 2020, poz. 310, z późn. zm.

W pierwszej kolejności zasadne pozostaje poznanie definicji legalnych zawartych w przepisach prawa w zakresie pojęć podstawowych, które pozwolą odpowiedzieć na pytanie, kto płaci za odprowadzenie „deszczówki”, na podstawie jakich przepisów i w jakich okolicznościach faktycznych i prawnych.

Pod pojęciem „wód opadowych lub roztopowych” należy rozumieć wody będące skutkiem opadów atmosferycznych (art. 16 pkt 69 Pr.Wod.), i to z tym pojęciem ustawodawca łączy w pierwszej kolejności usługę wodną, albowiem zgodnie z art. 35 ust. 3 pkt 7 Pr.Wod. usługi wodne obejmują m.in. odprowadzanie do wód lub do urządzeń wodnych – wód opadowych lub roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo w systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast. Tak więc ustawodawca zrezygnował z dodatkowych kryteriów precyzujących, o jakie wody chodzi (np. posiłkując się kryterium nadającym wodom odpowiednią charakterystykę związaną z jej składem chemicznym) i pozostawił tylko jedno kryterium przedmiotowe – odprowadzenie do wód – wód opadowych i deszczowych, dodając przy tym – zgodnie z przepisem art. 268 ust. 1 pkt 3 lit. a Pr.Wod. – że opłaty za usługi wodne uiszcza się za odprowadzanie do wód - wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast.

Powyższe dwa przepisy wskazują jednoznacznie, iż w ramach art. 268 ust. 1 pkt 3a Pr.Wod. ustawodawca, konstruując podstawę opłat za usługi wodne, zrezygnował w tym zakresie z czynności polegających na odprowadzeniu wód opadowych lub roztopowych do „urządzeń wodnych”, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 7 Pr.Wod., co literalnie wskazuje, że czynności te nie podlegają opłacie za usługi wodne². Innymi słowy, chodzi więc o opłatę za faktyczne odprowadzenie wód do wód, nie zaś wód – do urządzeń wodnych³. Nadto oczywiście nie każde odprowadzanie wód opadowych i roztopowych (tzw. deszczówki) będzie wiązać się z obowiązkiem ponoszenia opłaty związanej z usługą wodną, albowiem obowiązek jej ponoszenia dotyczy ściśle określonych sposobów odprowadzania wód opadowych lub roztopowych, jedynie do wód. Stosując wnioskowanie *a contrario*, stwierdzić należy, iż nie będzie podlegać opłacie za usługi wodne odprowadzenie wód opadowych i roztopowych np. do ziemi.

Z uwagi na powyższe definicje niewątpliwie zasadne pozostaje rozstrzygnięcie, co należy rozumieć pod pojęciem „kanalizacji deszczowej” oraz „kanalizacji zbiorczej”, albowiem do tych pojęć odwołuje się ustawodawca, określając zakres usług wodnych oraz opłat w tym zakresie.

² M. Sobota, B. Jawecki, *Prawne aspekty procedury określania opłaty za usługi wodne w nowym prawie wodnym*, „Ius Novum” 2019, vol. 13, nr 4, s. 123-145; B. Jawecki, M. Sobota, E. Burszta-Adamiak, *The influence of new legal regulations on the method of determining the amount of fees for discharging rain water and snow water to water, Economics and Environment*, „Journal of the Polish Association of Environmental and Resource Economists” 2019, No. 1 (68).

³ Wyrok NSA z dnia 3 lutego 2020 r., sygn. akt II OSK 3692/18, Legalis nr 2333532; wyrok WSA w Łodzi z dnia 5 listopada 2019 r., sygn. akt SA/Łd 466/19, Legalis 2249957; wyrok WSA w Krakowie z dnia 12 października 2018 r., sygn. akt II SA/Kr 794/18, Legalis nr 1849763; wyrok WSA w Gdańsku z dnia 1 sierpnia 2019 r., sygn. akt III SA/Gd 396/9, Legalis nr 195916; wyrok WSA w Kielcach z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 88/19, Legalis nr 1893105.

SYSTEM KANALIZACJI DESZCZOWEJ

Zaznaczyć należy, iż w Pr.Wod. nie zawiera legalnej definicji pojęcia „kanalizacji deszczowej” (otwartej lub zamkniętej), a więc w pierwszej kolejności zastosowanie winna znaleźć wykładnia językowa, zgodnie z którą pod pojęciem „kanalizacji” należy rozumieć „system rur, kanałów i specjalnych urządzeń, służących do odprowadzania ścieków i wody deszczowej”⁴. Warto zarazem pamiętać, że Pr.Wod. posługuje się pojęciem „system kanalizacji deszczowej”, tak więc system ten winien służyć jedynie odprowadzaniu wód opadowych i roztopowych – opadów atmosferycznych (deszczówki), a nie np. ścieków⁵. Również orzecznictwo sądów administracyjnych definiuje „system kanalizacji deszczowej” jako zbiór urządzeń wodnych, takich jak kanały, rowy, rury, kolektory, przeznaczone do odprowadzania wód opadowych lub roztopowych, zaś warunkiem uznania urządzeń wodnych za urządzenia kanalizacji deszczowej lub kanalizacji zbiorczej jest potwierdzenie, że zostały one wybudowane i oddane do użytku oraz że funkcjonują, realizując przypisaną im funkcję przechwytywania wód opadowych lub roztopowych i dalszego ich odprowadzania do wód⁶.

Mając na uwadze powyższe zastrzeżenia, zasadne pozostaje wyjaśnienie pojęcia „urządzenia wodne”, albowiem, jak zostało podkreślone powyżej, ustawodawca z jednej strony w art. 35 ust. 3 pkt 7 Pr.Wod. posługuje się tym pojęciem, opisując zakres usług wodnych dotyczących odprowadzania wód opadowych lub roztopowych – do wód, natomiast w art. 268 ust. 1 pkt 3a) Pr.Wod., wskazując na zakres usług objętych opłatami za usługi wodne, już rezygnuje z tego pojęcia, przyjmując, że opłata za usługi wodne należy się jedynie za odprowadzenie do wód – wód opadowych lub roztopowych.

Zgodnie z art. 16 pkt 65 Pr.Wod. pod pojęciem urządzeń wodnych rozumiemy urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów, w tym:

- a) urządzenia lub budowle piętrzące, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy,
- b) sztuczne zbiorniki usytuowane na wodach płynących oraz obiekty związane z tymi zbiornikami,
- c) stawy, w szczególności stawy rybne oraz stawy przeznaczone do oczyszczania ścieków albo rekreacji,
- d) obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz wód podziemnych,
- e) obiekty energetyki wodnej,
- f) wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych oraz wyloty służące do wprowadzania wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych,

⁴ A. Markowski, R. Pawelec, *Wielki słownik wyrazów obcych i trudnych*, Warszawa 2001, s. 354.

⁵ M. Białek, D. Chojancki, T. Grabarczyk, *Opłaty za usługi wodne w nowym prawie wodnym*, Warszawa 2018, s. 42.

⁶ Wyrok NSA z 13 lutego 2020 r., sygn. akt II OSK 3689/18, Legalis nr 2333530; wyrok NSA z 13 lutego 2020 r., sygn. akt II OSK 3686/18, Legalis nr 2333530; wyrok WSA w Gdańsku z 1 sierpnia 2018 r., sygn. akt II SA/Gd 297/2018, Legalis nr 1809705; wyrok WSA w Gdańsku z 25 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Gd 295/18, Legalis nr 1809787; wyrok WSA w Gdańsku z 11 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Gd 325/2018, Legalis nr 18090030; wyrok WSA w Warszawie z 24 października 2018 r., sygn. akt VIII SA/Wa 473/18, Legalis nr 1848458; wyrok WSA w Olsztynie z dnia 28 sierpnia 2018 r., sygn. akt II SA/O1 399/18, Legalis nr 2273023; wyrok WSA w Poznaniu z dnia 15 maja 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1236/18, Legalis nr 1976127.

- g) stałe urządzenia służące do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
- h) urządzenia służące do chowu ryb lub innych organizmów wodnych w wodach powierzchniowych,
- i) mury oporowe, bulwary, nabrzeża, mola, pomosty i przystanie,
- j) stałe urządzenia służące do dokonywania przewozów międzybrzegowych.

Powyższe przesądza, że pod pojęciem urządzeń wodnych rozumiemy także rowy i kanały, a więc urządzenia wodne w praktyce bardzo często wykorzystywane do odprowadzania wód opadowych lub roztopowych – do wód. Pr.Wod. w art. 16 pkt 47 podaje legalną definicję „rowu” jako sztucznego koryta prowadzącego wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ujściu.

Jednocześnie musimy pamiętać, że zgodnie z art. 197 ust. 1 pkt 1 Pr.Wod. rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie są urządzeniami melioracji wodnych, zaś melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy (art. 95 Pr.Wod.). Nadto zgodnie z art. 395 pkt 13 Pr.Wod. pozwolenia wodnoprawnego lub zgłoszenia wodnoprawnego nie wymaga przechwytywanie wód opadowych lub roztopowych za pomocą urządzeń melioracji wodnych, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, a tym samym nie stanowi to usługi wodnej i nie podlega opłacie.

W ocenie autora takie uregulowanie pojęć podstawowych może powodować w praktyce rozbieżności, czy za odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych – do wód należna jest opłata za usługi wodne, albowiem powstaje pytanie, czy woda opadowa lub roztopowa ujęta jest w otwarte systemy kanalizacji i odprowadzana jest do wód (obowiązek opłaty), czy też odprowadzana jest do rowów – urządzeń wodnych (brak opłaty). W orzecznictwie sądów administracyjnych można jednak znaleźć pogląd, według którego rów melioracyjny spełnia swą funkcję w ścisłym związku z opadami atmosferycznymi, co w konsekwencji przemawia za uznaniem go za element otwartego systemu kanalizacji deszczowej, albowiem umożliwia on doprowadzanie wód opadowych do wód. W uzasadnieniu takiego stanowiska sądy administracyjne wskazują, że kluczową kwestią pozostaje to, aby rów z jednej strony był urządzeniem umożliwiającym odprowadzenie wód opadowych, z drugiej zaś rów nie może być elementem kanalizacji ogólnospławnej, tzn. nie może służyć do odprowadzania np. ścieków – oprócz wód opadowych. Nadto, jak zostało podkreślone, wprawdzie zgodnie z art. 16 pkt 65a Pr.Wod. rowy oraz kanały uznawane są za urządzenia wodne służące m.in. do kształtowania zasobów wodnych, i tym samym rowy melioracyjne wykonywane są w celach melioracyjnych, tj. służą regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnych gleby i ułatwienia jej uprawy (art. 195 Pr.Wod.), to uznać należy, że w pojęciu tym mieści się również odprowadzanie wód opadowych, które powodują nadwyżki wód w stosunku do możliwości absorpcyjnych danego gruntu (terenu)⁷.

⁷ Wyrok WSA w Łodzi z dnia 9 sierpnia 2019 r., sygn. akt II SA/Łd 355/19, Legalis nr 21998111; wyrok WSA w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2018 r., sygn. akt SA/Sz 1049/18, Legalis nr 1862739; wyrok WSA w Krakowie z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt II SA/Kr 1574/18, Legalis nr 1894990; wyrok WSA w Szczecinie z dnia 5 września 2019 r., sygn. akt II SA/Sz 481/19, Legalis nr 2231685.

Z uwagi na powyższe, w ocenie autora zasadne pozostaje przede wszystkim badanie funkcji, w jakiej wykorzystywane są rowy, a także poznanie informacji zawartych w pozwoleniu wodnoprawnym, tj. czy pierwotnym i zarazem ostatecznym odbiornikiem wód opadowo-roztopowych jest urządzenie wodne – rów melioracyjny, czy też rów jedynie pośredniczy w odprowadzaniu wód do konkretnej rzeki, przywołanej w treści pozwolenia wodnoprawnego. Innymi słowy, kluczowe pozostaje rozstrzygnięcie kwestii, czy rów stanowi jedynie urządzenie melioracyjne służące regulacji stosunków wodnych w celu poprawienia zdolności produkcyjnych gleby i ułatwienia jej upraw (art. 195 Pr.Wod.), czy też w pozwoleniu wodnoprawnym zaznaczone zostało, że wody opadowe lub atmosferyczne są odprowadzane do wód, zaś rów jedynie „pośredniczy” w tym zjawisku – co oznacza, że w pojęciu tym mieści się również odprowadzanie wód opadowych, które powodują nadwyżki wód w stosunku do możliwości absorpcyjnych danego gruntu (terenu). Tak więc, gdy pozwolenie wodnoprawne obejmuje wykorzystanie rowu melioracyjnego do odprowadzania zrzutów wód opadowych do odbiornika, którym są wody powierzchniowe, dany rów melioracyjny oraz elementy kanalizacji deszczowej szczegółowo wymienione w pozwoleniu wodnoprawnym uznać należy za otwarty system kanalizacji deszczowej, o której mowa w art. 268 i art. 271 Pr.Wod. (opłata za usługi wodne będzie zasadna przy założeniu, że dane czynności – opisane w pozwoleniu wodnoprawnym – są faktycznie wykonywane⁸).

KANALIZACJA ZBIORCZA W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIAST

Ustawodawca w art. 16 pkt 59 Pr.Wod. zastrzega, iż pod pojęciem systemu kanalizacji zbiorczej należy rozumieć sieć w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁹, zakończoną oczyszczalnią ścieków albo końcowym punktem zrzutu ścieków. W art. 2 pkt 7 powyższej ustawy określono, że sieć to przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. Tak więc w tym przypadku mamy niewątpliwie do czynienia z odmiennym systemem kanalizacyjnym, albowiem służącym tak odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych, jak i ścieków. Również orzecznictwo sądów administracyjnych jednoznacznie podkreśla, że „system kanalizacji otwartej lub zamkniętej” nie jest tożsamy z „systemem kanalizacji zbiorczej”¹⁰.

Wątpliwości interpretacyjne może budzić sformułowanie zawarte tak w art. 35 ust. 3 pkt 7 Pr.Wod., jak i w art. 268 ust. 1 pkt 3 lit. a Pr.Wod. *in fine*: „w granicach administracyjnych miast”, tj. czy odnosi się ono do wyłącznie do systemów kanalizacji zbiorczej, czy

⁸ Wyrok WSA w Łodzi z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt II SA/Łd 361/19, Legalis nr 2250187; wyrok WSA w Łodzi z dnia 9 sierpnia 2019 r., sygn. akt II SA/Łd 467/19, Legalis nr 2204477; wyrok WSA w Krakowie z dnia 6 grudnia 2019 r., sygn. akt II SA/Kr 1118/19, Legalis nr 2273023; wyrok WSA w Łodzi z dnia 14 maja 2019 r., sygn. akt II SA/Łd 231/19, Legalis nr 1943585.

⁹ Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Dz.U. z 2019, poz. 1437, z późn. zm.

¹⁰ Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 7 lutego 2019 r., sygn. akt II SA/Rz 1243/18, Legalis nr 1916910; wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 10 września 2019 r., sygn. akt II SA/By 522/19, Legalis nr 2292957.

również do otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacji deszczowej¹¹. Innymi słowy, czy opłacie podlegają tylko analizowane usługi wykonywane w granicach administracyjnych miast, czy też takiej opłacie podlegać będą tylko usługi polegające na odprowadzaniu do wód – wód opadowych lub roztopowych do systemu kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast, a co za tym – idzie odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych – do wód ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych będzie się łączyć z obowiązkiem uiszczania opłaty niezależnie od ich położenia (a więc tak w granicach administracyjnych miast, jak i poza nimi). W ocenie autora, dokonując wykładni przez pryzmat prawidłowego stosowania technik legislacyjnych jak i zasad logiki, użycie przez ustawodawcę spójnika „albo”, a więc alternatywy rozłącznej oznacza, że inną kategorią są „otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych”, a inną „systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast”¹².

Powyższe zagadnienie było już przedmiotem rozważań sądów administracyjnych, które podkreślały, że nie jest zasadne przyjęcie, iż użyte przez ustawodawcę po spójniku „albo” sformułowanie „w granicach administracyjnych miast” odnosi się do całej regulacji zawartej w art. 271 ust. 1 pkt 3 lit. a Pr.Wod., albowiem odnosi się ono wyłącznie do tej części zdania, która następuje po spójniku „albo”, co w konsekwencji oznacza, że pierwsza część tego zdania odnosi się do wszystkich podmiotów odprowadzających do wód – wody opadowe lub roztopowe, ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych¹³. Innymi słowy, przepis art. 271 ust. 4 pkt 1 Pr.Wod. przesądza, iż ustalenie opłaty rocznej za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych w granicach administracyjnych miast odnosi się wyłącznie do systemów kanalizacji zbiorczej, a nie do otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacji deszczowej – w tym ostatnim przypadku dotyczy to również innych terenów¹⁴. W ocenie autora również przepisy Pr.Wod. jak i Rozporządzenia Rady Ministrów z 22 grudnia 2017 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za usługi wodne¹⁵ nakazują przyjąć wskazaną powyżej interpretację.

Odrębnym zagadnieniem pozostaje natomiast aspekt, czy przepis art. 268 ust. 1 pkt 3 lit. a Pr.Wod. winien mieć zastosowanie li tylko do systemów kanalizacji zbiorczej znajdujących się w całości w granicach administracyjnych miast. W praktyce takie rozwiązanie mogłoby skutkować znacznym ograniczeniem zastosowania tego przepisu, gdyż w wielu przypadkach część przewodów wodociągowych, oczyszczalnia ścieków lub też punkt końcowy rzutu ścieków pozostaje poza granicami miasta, co w przypadku posłużenia się wykładnią literalną wykluczałoby zastosowanie przepisu art. 268 ust. 1 pkt 3 lit. a Pr.Wod. Tym samym zasadne pozostaje przyjęcie konieczności zastosowania tego przepisu również w sytuacji, gdy tylko część systemu kanalizacji zbiorczej znajduje się w granicach administracyjnych miast. Za-

¹¹ M. Białek, D. Chojnacki, T. Grabarczyk, *Opłaty za usługi wodne...*, s. 42; K. Filipek, M. Kucharski, P. Michalski, *Nowe prawo wodne. Najważniejsze zmiany dla gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych*, Warszawa 2018, s. 69; B. Rakoczy, *Prawo wodne. Praktyczny przewodnik*, Warszawa 2018, s. 73-74.

¹² Wyrok WSA w Krakowie z dnia 8 marca 2019 r., sygn. akt II SA/Kr 574/8, *Legalis* nr 1894990.

¹³ Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Sz 473/18, *Legalis* nr 1810163.

¹⁴ Wyrok WSA w Krakowie z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt II SA/Kr 58/19, *Legalis* nr 1901736.

¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie jednostkowych stawek opłat za usługi wodne dnia 22 grudnia 2017 r. – Dz. U. z 2017 r., poz. 1502.

znaczyć należy, iż granice administracyjne miast (oraz zmiany granic) ustalane są przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia (art. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹⁶). W takim przypadku Rada Ministrów musi uwzględnić lokalne czynniki, m.in. wymóg maksymalnej jednorodności/spójności terytorialnej poprzez analizę układu osadniczego i przestrzennego w zakresie występowania więzi społecznych, gospodarczych oraz kulturowych, a także wymóg takiego kształtowania granic jednostek podziału terytorialnego, które zapewni zdolność wykonywania zadań publicznych (art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), nadto każda zmiana w omawianym zakresie winna być skonsultowana z zainteresowanymi mieszkańcami¹⁷.

SYSTEM OPŁAT ZA DESZCZÓWKĘ

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 270 ust. 11 Pr.Wod. opłata za usługi wodne za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast składa się z opłaty stałej oraz opłaty zmiennej zależnej od istnienia urządzeń do retencjonowania wody z terenów uszczelnionych. W art. 271 ust. 1 pkt 3 Pr.Wod. z kolei podkreślone zostało, że wysokość opłaty stałej za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast oraz wód pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych miast, ustala Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (dalej: Wody Polskie) oraz przekazuje podmiotom obowiązującym do ponoszenia opłat za usługi wodne w formie informacji rocznej, zawierającej także sposób obliczenia tej opłaty. W art. 271 ust. 4 pkt 4 Pr.Wod. ustawodawca wskazuje sposób obliczania opłaty stałej za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast (jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty, czasu wyrażonego w dniach i określonej w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalnej ilości wód, wyrażonej w m³/s, odprowadzanych do wód).

Nadto w art. 272 ust. 5 Pr.Wod. stwierdzono, że wysokość opłaty zmiennej za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast ustala się jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty, ilości odprowadzonych wód, wyrażonej m³, i czasu, wyrażonego w latach, z uwzględnieniem istnienia urządzeń do retencjonowania wody z terenów uszczelnionych oraz ich pojemności (wysokość opłaty zmiennej w tym zakresie również ustalają Wody Polskie oraz przekazują podmiotom obowiązującym do ponoszenia opłat za usługi wodne, w formie informacji, zawierającej także sposób obliczenia tej opłaty – art. 272 ust. 17 Pr.Wod.).

¹⁶ Dz.U. z 2020, poz. 713.

¹⁷ Szerzej: M. Sobota, B. Jawecki, K. Tokarczyk-Dorociak, *Aspekty prawne zmiany granic administracyjnych miast*, „Barometr Regionalny” 2012, nr 4(30), s. 31-38.

Jednakże powyższe – ogólne – uregulowania należy jednak skonfrontować ze szczegółowymi przepisami, w których ustawodawca uregulował maksymalną wysokość stawek opłat za usługi wodne, o których mowa w art. 268 ust. 1 pkt 1-3 oraz w art. 269 Pr.Wod. W art. 274 pkt. 5a Pr.Wod. określone górne jednostkowe stawki opłat za usługi wodne, za odprowadzenie do wód – wód:

- w formie opłaty stałej – 5 zł na dobę za 1 m³/s za określoną w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalną ilość wód opadowych lub roztopowych odprowadzanych do wód z otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacji deszczowej służących do odprowadzania opadów atmosferycznych (brak wysokości opłaty stałej przy systemie kanalizacji zbiorczej).

W art. 274 pkt 5 lit. c Pr.Wod. określone górne jednostkowe stawki opłat za usługi wodne, za odprowadzenie do wód – wód, w formie opłaty zmiennej:

- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast bez urządzeń do retencjonowania wody z terenów uszczelnionych – 1,50 zł za 1 m³ na 1 rok,

- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności do 10% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 1,25 zł za 1 m³ na 1 rok,

- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 10% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 1,00 zł za 1 m³ na 1 rok,

- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 20% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 0,75 zł za 1 m³ na 1 rok,

- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 30% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 0,15 zł za 1 m³ na 1 rok.

Tak więc ustawodawca przesądził, że w Pr.Wod. brak jest regulacji normatywnej w przedmiocie maksymalnej wysokości stawek opłat za usługi wodne takie jak odprowadzanie do wód: wód opadowych lub roztopowych ujętych w systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast (powyższe przepisy Pr.Wod. stanowią jedynie o maksymalnej wysokości stawek opłat za usługi wodne w postaci odprowadzania wód opadowych lub roztopowych odprowadzanych do wód z otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacji deszczowej służących do odprowadzania opadów atmosferycznych). Nadto opłata stała dotyczy wód opadowych lub roztopowych odprowadzanych do wód z otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacji deszczowej służących do odprowadzania opadów atmosferycznych – niezależnie od tego, czy znajdują się w granicach administracyjnych miast, natomiast uregulowania dotyczące stawek opłaty zmiennej dotyczą jedynie wód opadowych lub roztopowych

ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast.

W § 1 ust. 1 pkt 5a Rozporządzenia Rady Ministrów z 22 grudnia 2017 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za usługi wodne (wydanego w oparciu o delegację ustawową z art. 277 ust. 1 i 2 Pr.Wod. w sprawie określenia jednostkowych stawek opłat za usługi wodne, o których mowa w art. 274 oraz w art. 275 ust. 20-24 Pr.Wod.), podkreślone zostało, że opłaty za usługi wodne w formie opłaty stałej są pobierane za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych odprowadzanych do wód z otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacji deszczowej służących do odprowadzania opadów atmosferycznych (znów brak wysokości opłaty stałej przy systemie kanalizacji zbiorczej), zaś w § 1 ust. 1 pkt 6) powyższego rozporządzenia wskazane zostało, że opłata zmienna należna jest za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast.

W § 6 powyższego rozporządzenia podkreślono, że jednostkowa stawka opłaty za usługi wodne za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych w formie opłaty stałej wynosi 2,50 zł na dobę za 1 m³/s za określoną w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalną ilość wód opadowych lub roztopowych odprowadzanych do wód z otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacji deszczowej służących do odprowadzania opadów atmosferycznych, zaś w § 8 pkt 1) i 2) wskazano jednostkowe stawki opłat za usługi wodne w formie opłaty zmiennej za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast, które wynoszą:

- 1) bez urządzeń do retencjonowania wody z terenów uszczelnionych – 0,75 zł za 1 m³ na 1 rok;
- 2) z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności:
  - a) do 10% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 0,625 zł za 1 m³ na 1 rok,
  - b) powyżej 10% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 0,50 zł za 1 m³ na 1 rok,
  - c) powyżej 20% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 0,375 zł za 1 m³ na 1 rok,
  - d) powyżej 30% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 0,075 zł za 1 m³ na 1 rok.

Z powyższego wynika, że dla ustalenia opłaty zmiennej za usługę wodną odprowadzania wód opadowych lub roztopowych spełnione muszą być dwie przesłanki: z jednej strony odprowadzanie tych wód do wód, a nie do ziemi oraz ujęcie wód opadowych lub roztopowych przez otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast, przy jednoczesnej konstatacji, że ustawodawca nie przewiduje ustalania opłaty zmiennej za odprowadzanie wód do systemów kanalizacji zbiorczej¹⁸.

Warto również pamiętać, że w przypadku, gdy jesteśmy użytkownikiem danej nieruchomości i odprowadzamy wody opadowe lub roztopowe bezpośrednio do wód, to jesteśmy podmiotem obowiązany do uiszczenia opłaty za taką usługę wodną, natomiast w sytuacji, gdy jako użytkownik nieruchomości, odprowadzamy wody opadowe lub roztopowe jedynie do kanalizacji deszczowej, która stanowi własność gminy, a następnie wody te są odprowa-

¹⁸ Wyrok WSA w Poznaniu z 20 marca 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1041/18, Legalis nr 1952324; wyrok WSA w Poznaniu z dnia 15 maja 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1236/18, Legalis 1976127.

dzane do wód, to gmina (lub spółka gminna wodno-kanalizacyjna) ponosi opłatę w tym zakresie, albowiem to ona jest właścicielem kanalizacji deszczowej i jej wylotów do odbiornika.

Co więcej, podkreślić należy, iż w myśl przepisów Pr.Wod. jak i ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków¹⁹ wody opadowe lub roztopowe nie są traktowane jak ścieki²⁰, a więc definicja ścieków nie obejmuje już wód opadowych i roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzących z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni, w szczególności z miast, portów, lotnisk, terenów przemysłowych, handlowych, usługowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów, jak miało to miejsce do 23 sierpnia 2017 r., i tym samym począwszy od tej daty, pobór opłat za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych nie powinien być regulowany na mocy taryf wodociągowo-kanalizacyjnych na dotychczasowych zasadach.

Zaznaczyć należy, iż w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w art. 2 pkt 10 znajduje się definicja ścieków komunalnych, które oznaczają ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi będącymi skutkiem opadów atmosferycznych, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych²¹. Tak więc ścieki komunalne nie obejmują wód opadowych i roztopowych ujętych w zamknięte lub otwarte systemy kanalizacji deszczowej, do których nie trafiają ścieki innego rodzaju. Zarazem nie możemy tracić z pola widzenia przepisu art. 16 pkt 63 Pr.Wod.²², który przesądza, że w sytuacji, gdy wody opadowe lub roztopowe zmieszają się ze ściekami bytowymi i są odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków kanalizacyjnych, to wtedy uzyskują status ścieków komunalnych.

W konsekwencji przyjąć należy, że ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków stanowi podstawę prawną do uregulowania zagadnień dotyczących wód opadowych i roztopowych (także w zakresie odpłatności) jedynie w stosunku do tej części deszczówki, która stanowi ścieki komunalne. Pozostaje zatem do rozstrzygnięcia kwestia ustalenia opłat za usługi odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej. Niewątpliwie brak jednoznacznej regulacji w zakresie zasad ustalania cen i opłat za usługę odprowadzania wód opadowych – do wód powoduje szereg wątpliwości po stronie samorządu gminnego. Katalog zadań własnych gminy określonych w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²³ (który to katalog ma charakter otwarty) nie odwołuje się wprost do gospodarowania woda-

¹⁹ Dz.U. z 2019, poz. 1437, z późn. zm.

²⁰ Art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków - art. 2 pkt 8 w brzmieniu ustawy z dnia 20.07.2017 r. - Dz.U. z 2017 r., poz. 1566, która wchodzi w życie 24.08.2017 r.

²¹ Zgodnie z art. 2 pkt 10 z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków pod pojęciem „ścieków komunalnych” rozumiemy ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi będącymi skutkiem opadów atmosferycznych, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

²² Art. 16 pkt 63 Pr.Wod. – pod pojęciem ścieków komunalnych rozumie się ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

²³ Dz.U. z 2020 r., poz. 713.

mi opadowymi lub roztopowymi, natomiast wskazuje, że zadaniem własnym gminy są m.in. sprawy gospodarki wodnej, natomiast w art. 7 pkt 3 powyższej ustawy, jako zadanie własne gminy, zostały zastrzeżone sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, natomiast musimy pamiętać, że wody opadowe i roztopowe zmieszane ze ściekami bytowymi nadal pozostają ściekami komunalnymi.

Tym samym uznać należy, że zastosowanie w omawianym przypadku winny znaleźć przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej²⁴, a w szczególności art. 4 ust. 1 pkt 2, który daje organom stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego możliwość ustalania cen i opłat lub decydowania o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej²⁵.

Mając powyższe na uwadze, nie możemy tracić z pola widzenia jednak, o czym była mowa powyżej, że w przypadku kanalizacji zbiorczej mamy do czynienia z siecią kanalizacyjną, a więc przewodami wodociągowymi lub kanalizacyjnymi wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, zakończoną oczyszczalnią ścieków albo końcowym punktem zrzutu ścieków²⁶, zaś zgodnie z art. 16 pkt 63 Pr.Wod. w sytuacji, gdy wody opadowe lub roztopowe mieszają się ze ściekami bytowymi i są odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków kanalizacyjnych, to wtedy uzyskują status ścieków komunalnych. W tym zaś przypadku znajdzie zastosowanie przepis § 10 Rozporządzenia Rady Ministrów z 22 grudnia 2017 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za usługi wodne, gdzie podkreślono, że jednostkowa stawka opłaty za usługi wodne za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w formie opłaty stałej wynosi 250 zł na dobę za 1 m³/s za określoną w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalną ilość ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi (pkt 1), natomiast jednostkową stawkę opłaty za usługi wodne za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w formie opłaty zmiennej za 1 kg substancji wprowadzanych ze ściekami do wód lub do ziemi uzależniono od szczegółowo opisanych wskaźników chemicznych (pkt 2-9).

WNIOSKI

Zagadnienia związane z odprowadzeniem wód opadowych lub roztopowych do wód stanowią istotny element związany z gospodarką wodną. Jak zostało wskazane w niniejszym artykule, w praktyce stosowania prawa istotną rolę odgrywa orzecznictwo sądów administracyjnych. Taki stan rzeczy oczywiście wiąże się również z faktem, iż Pr.Wod. obowiązuje stosunkowo niedługo i podmioty stosujące prawo nie mają do dyspozycji wielu pozycji literatury, które mogą być pomocne w interpretacji przepisów prawa w trakcie bieżą-

²⁴ Dz.U. z 2019 r., poz. 712, z późn. zm.

²⁵ Przykładowo Uchwała nr II/21/2018 Rady Miejskiej Rumii z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia ceny na usługę komunalną bezpośredniego lub pośredniego odprowadzania wód deszczowych i roztopowych do systemów kanalizacji zamkniętej bądź otwartej kanalizacji deszczowej, Dz.U. z 2019 r. Województwa Pomorskiego, poz. 76.

²⁶ Art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w zw. z art. 16 pkt 59 Pr.Wod.

cej działalności czy to Wód Polskich, czy też przedsiębiorców starających się o pozwolenie wodnoprawne, czy też innych podmiotów korzystających z urządzeń wodnych.

W ocenie autora bardzo ważnym aspektem, który musi być brany pod uwagę przy rozstrzygnięciu zagadnień związanych z odprowadzeniem wód opadowych lub roztopowych do wód, jest aspekt wielkowsymiarowości rodzących się na tym polu problemów, albowiem do ich skutecznego rozwiązania, a w konsekwencji należytego stosowania prawa, potrzebna jest współpraca specjalistów z różnych dziedzin. Poza wymiarem interdyscyplinarności należy również podkreślić wymiar funkcjonalności i dużej roli, jaką odgrywają w stosowaniu prawa elementy danego stanu faktycznego i prawidłowego jego ustalenia przez organ stosujący prawo. Dopiero należyte określenie stanu faktycznego pozwala bowiem ustalić, z jaką funkcją w rzeczywistości – w określonych warunkach, np. hydrologicznych i prawnych – łączy się wykorzystanie danego urządzenia wodnego, i czy rodzi to obowiązek dokonania opłaty za usługi wodne za odprowadzenie do wód – wód opadowych lub roztopowych.

Powyższa teza znajduje potwierdzenie m.in. w sytuacji występowania rowów jako urządzeń wodnych transportujących wody opadowe lub roztopowe do wód. To wiedza specjalistyczna w dużej mierze rozstrzygnie, jaką funkcję w danym stanie faktycznym pełnią rowy, tj. czy winny być traktowane po prostu jako urządzenia melioracyjne, czy też spełniają funkcję kanalizacji otwartej, co z kolei łączy się z koniecznością poniesienia opłaty za usługi wodne. Z jednej strony przepisy prawa udzielają – zdawałoby się jasnej – odpowiedzi na pytanie, czym są rowy, albowiem w Pr.Wod. znajdujemy legalną definicję w tym zakresie, z drugiej zaś strony, jak wskazuje orzecznictwo sądów administracyjnych, to w dużej mierze konkretne warunki hydrologiczne na danym terenie (a nie postanowienia, np. pozwolenia wodnoprawnego) określają funkcję, dla jakiej w praktyce wykorzystywany jest rów melioracyjny, co rozstrzyga, czy należy kwalifikować go jako element otwartej kanalizacji deszczowej odprowadzającej „deszczówkę” do wód.

Podobne, wieloaspektowe problemy, mogą pojawić się przy stosowaniu przepisów, które stanowią o „kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast”. Legalne definicje nie rozstrzygają w sposób jednoznaczny, jak należy interpretować dane postanowienie. Dopiero pomoc hydrologów, planistów, specjalistów w zakresie kształtowania środowiska i urządzeń sanitarnych może rozstrzygnąć, czy dany system kanalizacji jest wykorzystywany jako kanalizacja do odprowadzania ścieków, czy odprowadzane do niego są również wody opadowe lub roztopowe. Nadto, gdy elementy kanalizacji choć w pewnej (mniejszej lub większej) części wprawdzie znajdują się poza granicami administracyjnymi miasta, to uznać przecież należy – z punktu widzenia funkcjonalności i racjonalności działania organów stosujących prawo – że mają jednak do takiej sieci zastosowanie przepisy Pr.Wod. o „kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast”.

Konkludując powyższe rozważania, stwierdzić należy, że problematyka opłat za tzw. „deszczówkę” to temat dyskusji wciąż aktualny i jego jednoznaczne – centralne – rozwiązanie na szczeblu ustawowego uregulowania prawnego czy też orzecznictwa jest bardzo trudne, albowiem tematyka ta cechuje się dużą kazuistyką nakazującą przede wszystkim bardzo szczegółowe zbadanie stanu faktycznego.

Bibliografia

Literatura

Białek M., Chojancki D., Grabarczyk T., *Oplaty za usługi wodne w nowym prawie wodnym*, Warszawa 2018.

Filipek K., Kucharski M., Michalski P., *Nowe prawo wodne. Najważniejsze zmiany dla gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych*, Warszawa 2018.

Jawecki B., Sobota M., Burszta-Adamiak E., *The influence of new legal regulations on the method of determining the amount of fees for discharging rain water and snow water to water. Economics and Environment*, "Journal of the Polish Association of Environmental and Resource Economists" 2019, No. 1 (68).

Markowski A., Pawelec R., *Wielki słownik wyrazów obcych i trudnych*, Warszawa 2001.

Rakoczy B., *Prawo wodne. Praktyczny przewodnik*, Warszawa 2018.

Sobota, M., Jawecki, B., *Prawne aspekty procedury określania opłaty za usługi wodne w nowym prawie wodnym*, „Ius Novum” 2019, vol. 13, nr 4.

Sobota M., Jawecki B., Tokarczyk-Dorociak K., *Aspekty prawne zmiany granic administracyjnych miast*, „Barometr Regionalny” 2012, nr 4(30).

Akty prawne

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 713).

Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 712, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. Ust. z 2020, poz. 310, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz.U. z 2019, poz. 1437, z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie jednostkowych stawek opłat za usługi wodne dnia 22 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 1502).

Uchwała nr II/21/2018 Rady Miejskiej Rumii z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia ceny za usługę komunalną bezpośredniego lub pośredniego odprowadzania wód deszczowych i roztopowych do systemów kanalizacji zamkniętej bądź otwartej kanalizacji deszczowej, Dz.U. z 2019 r. Województwa Pomorskiego, poz. 76.

Orzecznictwo

Wyrok WSA w Gdańsku z 11 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Gd 325/2018, Legalis nr 18090030.

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Sz 473/18, Legalis nr 1810163.

Wyrok WSA w Gdańsku z 25 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Gd 295/18, Legalis nr 1809787.

Wyrok WSA w Gdańsku z 1 sierpnia 2018 r., sygn. akt II SA/Gd 297/2018, Legalis nr 1809705.

Wyrok WSA w Olsztynie z dnia 28 sierpnia 2018 r., sygn. akt II SA/OI 399/18, Legalis nr 2273023.

Wyrok WSA w Krakowie z dnia 12 października 2018 r., sygn. akt II SA/Kr 794/18, Legalis nr 1849763.

Wyrok WSA w Warszawie z 24 października 2018 r., sygn. akt VIII SA/Wa 473/18, Legalis nr 1848458.

- Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2018 r., sygn. akt SA/Sz 1049/18, Legalis nr 1862739.
- Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 7 lutego 2019 r., sygn. akt II SA/Rz 1243/18, Leglais nr 1916910.
- Wyrok WSA w Krakowie z dnia 8 marca 2019 r., sygn. akt II SA/Kr 574/8, Legalis nr 1894990.
- Wyrok WSA w Kielcach z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 88/19, Legalis nr 1893105.
- Wyrok WSA w Poznaniu z 20 marca 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1041/18, Legalis nr 1952324.
- Wyrok WSA w Krakowie z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt II SA/Kr 1574/18, Legalis nr 1894990.
- Wyrok WSA w Łodzi z dnia 14 maja 2019 r., sygn. akt II SA/Łd 231/19, Legalis nr 1943585.
- Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 15 maja 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1236/18, Legalis 1976127.
- Wyrok WSA w Krakowie z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt II SA/Kr 58/19, Legalis nr 1901736.
- Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 1 sierpnia 2019 r., sygn. akt III SA/Gd 396/9, Legalis nr 195916.
- Wyrok WSA w Łodzi z dnia 9 sierpnia 2019 r., sygn. akt II SA/Łd 467/19, Legalis nr 2204477.
- Wyrok WSA w Łodzi z dnia 9 sierpnia 2019 r., sygn. akt II SA/Łd 355/19, Legalis nr 21998111.
- Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 5 września 2019 r., sygn. akt II SA/Sz 481/19, Legalis nr 2231685.
- Wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 10 września 2019 r., sygn. akt II SA/By 22/19, Legalis nr 2292957.
- Wyrok WSA w Łodzi z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt II SA/Łd 361/19, Legalis nr 2250187.
- Wyrok WSA w Łodzi z dnia z dnia 5 listopada 2019 r., sygn. akt SA/Łd 466/19, Legalis 2249957.
- Wyrok WSA w Krakowie z dnia 6 grudnia 2019 r., sygn. akt II SA/Kr 1118/19, Legalis nr 2273023.
- Wyrok NSA z dnia 3 lutego 2020 r., sygn. akt II OSK 3692/18, Legalis nr 2333532.
- Wyrok NSA z dnia 13 lutego 2020 r., sygn. akt II OSK 3689/18, Legalis nr 2333530.
- Wyrok NSA z dnia 13 lutego 2020 r., sygn. akt II OSK 3686/18, Legalis nr 2333530.